

AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZICA W KRAKOWIE

Mechanika i wytrzymałość materiałów

IB - Wykład Nr 3

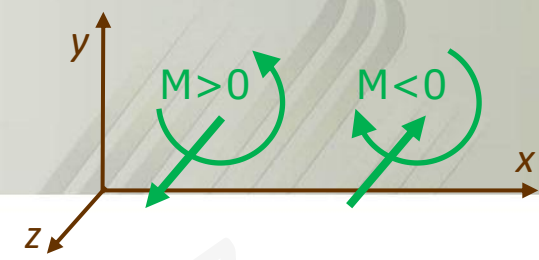
Statyka: płaski i przestrzenny układ sił

równowaga płaskiego układu sił, przestrzenny układ sił – redukcja, warunki równowagi

Wydział Inżynierii Mechanicznej i Robotyki
Katedra Wytrzymałości, Zmęczenia Materiałów i Konstrukcji

Dr hab. inż. Tomasz Machniewicz

3.1. Równowaga płaskiego układu sił

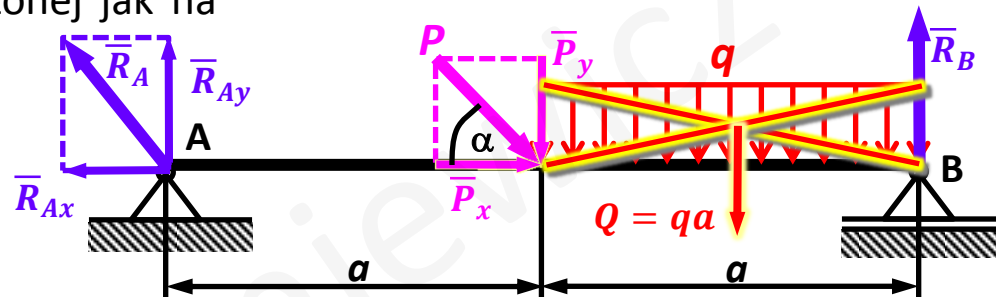

Przykład 3.1:

Obliczyć reakcje w podporach belki obciążonej jak na rysunku.

Dane:
 $q, a, P=qa$
 $\alpha = 30^\circ$

Szukane:
 R_A, R_B

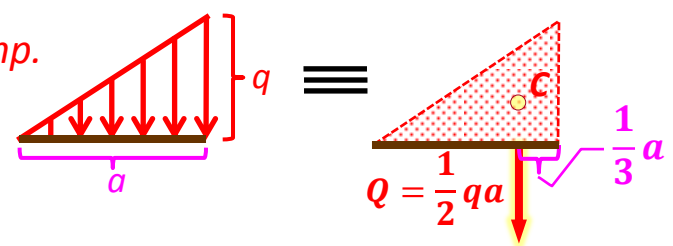
$$\sum_{i=1}^n P_{ix} = 0 \Rightarrow -R_{Ax} + P_x = 0 \quad (1)$$

$$\sum_{i=1}^n P_{iy} = 0 \Rightarrow R_{Ay} - P_y - qa + R_B = 0 \quad (2)$$

$$\sum_{i=1}^n M_{iA} = 0 \Rightarrow -P_y a - qa \cdot \frac{3}{2} a + R_B \cdot 2a = 0 \quad (3)$$

Obciążenie ciągłe zastępujemy siłą skupioną przyłożoną pod „środkiem ciężkości” obciążenia ciągłego, równą całkowitej wartości tego obciążenia

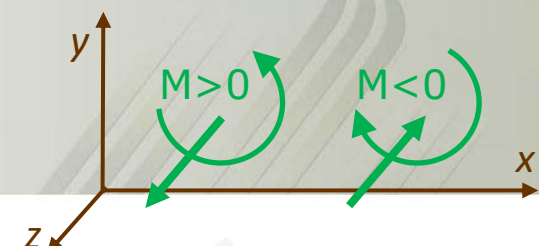
np.

$$P_y = P \cdot \sin \alpha = qa \cdot \sin \alpha \quad (4)$$

$$P_x = P \cdot \cos \alpha = qa \cdot \cos \alpha \quad (5)$$

3.1. Równowaga płaskiego układu sił

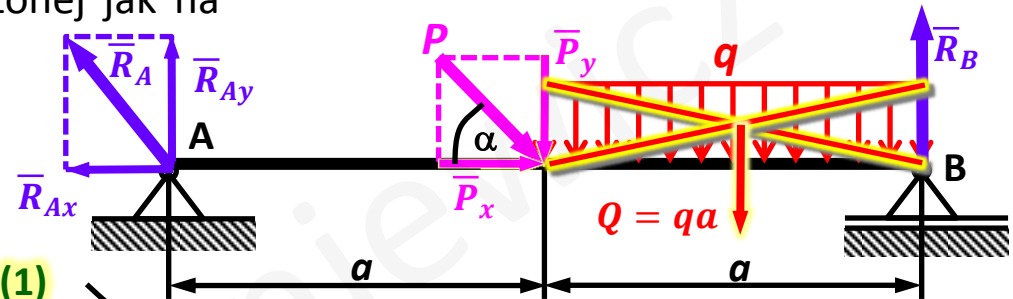
Przykład 3.1:

Obliczyć reakcje w podporach belki obciążonej jak na rysunku.

Dane:
 $q, a, P=qa$
 $\alpha = 30^\circ$

Szukane:

R_A, R_B

$$\sum_{i=1}^n P_{ix} = 0 \Rightarrow -R_{Ax} + P_x = 0 \quad (1)$$

$$\sum_{i=1}^n P_{iy} = 0 \Rightarrow R_{Ay} - P_y - qa + R_B = 0 \quad (2)$$

$$\sum_{i=1}^n M_{iA} = 0 \Rightarrow -P_y a - qa \cdot \frac{3}{2} a + R_B \cdot 2a = 0 \quad (3)$$

$$R_{Ax} = P_x = qa \cdot \cos \alpha = \frac{\sqrt{3}}{2} qa$$

$$P_y = P \cdot \sin \alpha = qa \cdot \sin \alpha \quad (4)$$

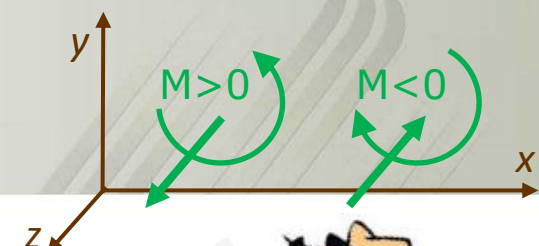
$$P_x = P \cdot \cos \alpha = qa \cdot \cos \alpha \quad (5)$$

$$\left. \begin{matrix} (3) \\ (4) \end{matrix} \right\} \Rightarrow R_B = \frac{1}{2a} \left(qa \cdot \sin \alpha \cdot a + \frac{3}{2} a \cdot qa \right) = \frac{1}{2a} \left(\frac{1}{2} qa^2 + \frac{3}{2} qa^2 \right) = qa$$

$$R_A = \sqrt{R_{Ax}^2 + R_{Ay}^2} = qa \sqrt{\frac{3}{4} + \frac{1}{4}} = qa$$

$$R_{Ay} = qa \cdot \sin \alpha + qa - R_B = \frac{1}{2} qa$$

3.1. Równowaga płaskiego układu sił

Przykład 3.2:

Jaki maksymalny ciężar Q może załadować na taczki ogrodnik, jeżeli na jego ręce może działać co najwyżej siła R . Ciężar własny tacek pominać.

Dane:

$$R = 400 \text{ N}$$

$$a = 0.5 \text{ m}, \quad b = 1 \text{ m},$$

$$c = 0.1 \text{ m}, \quad \alpha = 30^\circ$$

Szukane:

$$Q = ?$$

Sposób 1:

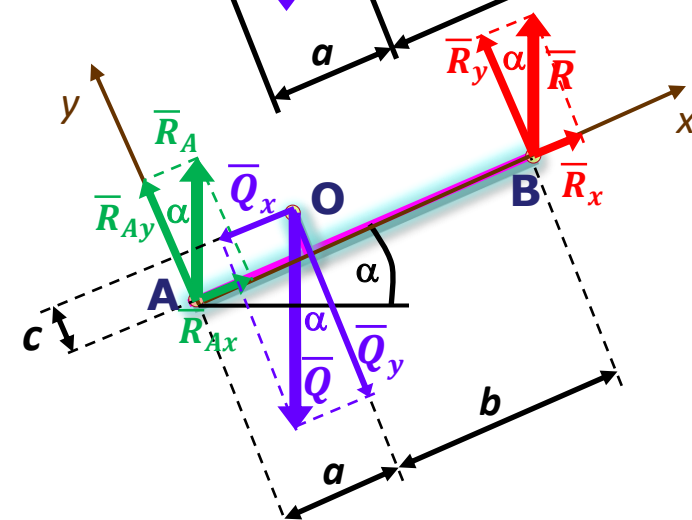
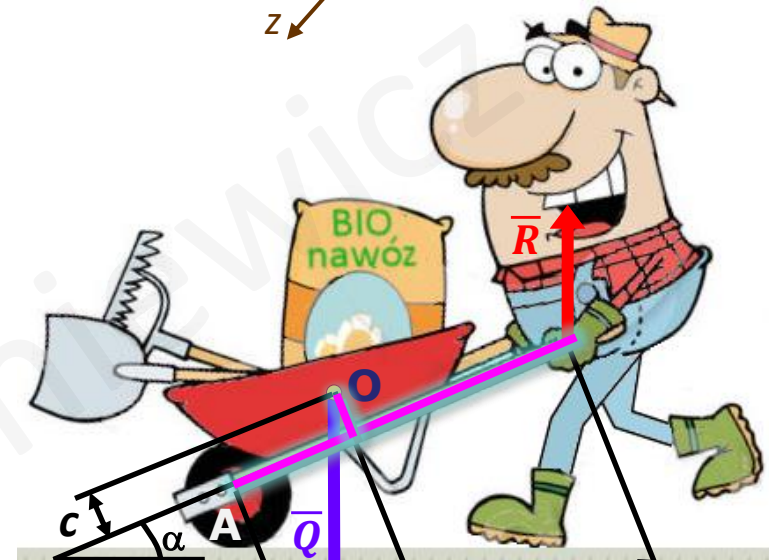
$$\sum_{i=1}^n M_{iA} = 0 \Rightarrow -Q_y \cdot a + R_y \cdot (a + b) + Q_x \cdot c = 0$$

$$Q_y = Q \cdot \cos \alpha \quad Q_x = Q \cdot \sin \alpha \quad R_y = R \cdot \cos \alpha$$

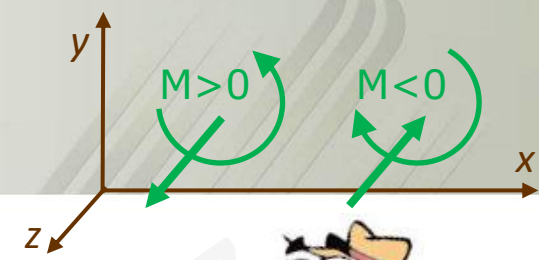
$$-Q \cdot \cos \alpha \cdot a + R \cdot \cos \alpha \cdot (a + b) + Q \cdot \sin \alpha \cdot c = 0$$

$$\Rightarrow Q = \frac{R \cdot \cos \alpha \cdot (a + b)}{a \cdot \cos \alpha - c \cdot \sin \alpha} = \frac{400 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot (1 + 0.5)}{0.5 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} - 0.1 \cdot 0.5}$$

$$\underline{Q = 1356.6 \text{ N}}$$

3.1. Równowaga płaskiego układu sił

Przykład 3.2:

Jaki maksymalny ciężar Q może załadować na taczki ogrodnik, jeżeli na jego ręce może działać co najwyżej siła R . Ciężar własny tacek pominać.

Dane:

$$R = 400 \text{ N}$$

$$a = 0.5 \text{ m}, \quad b = 1 \text{ m},$$

$$c = 0.1 \text{ m}, \quad \alpha = 30^\circ$$

Szukane:

$$Q = ?$$

Sposób 2:

$$\sum_{i=1}^n M_{iA} = 0 \Rightarrow -Q \cdot a' + R \cdot (a' + b') = 0$$

$$(a' + b') = (a + b) \cdot \cos \alpha$$

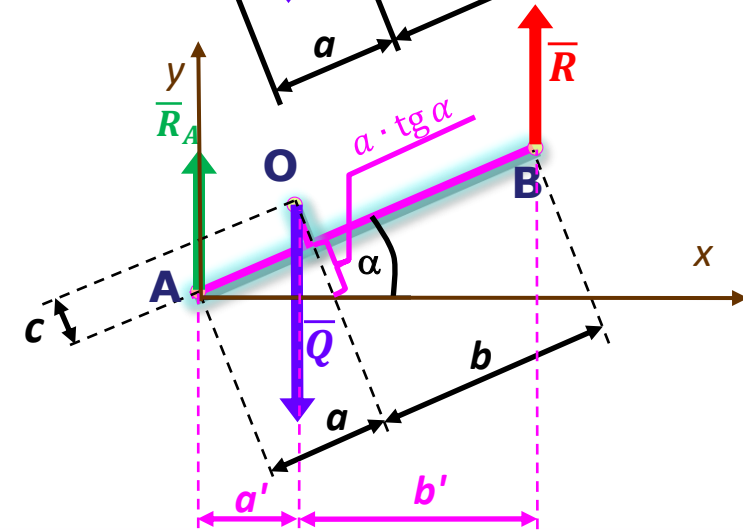
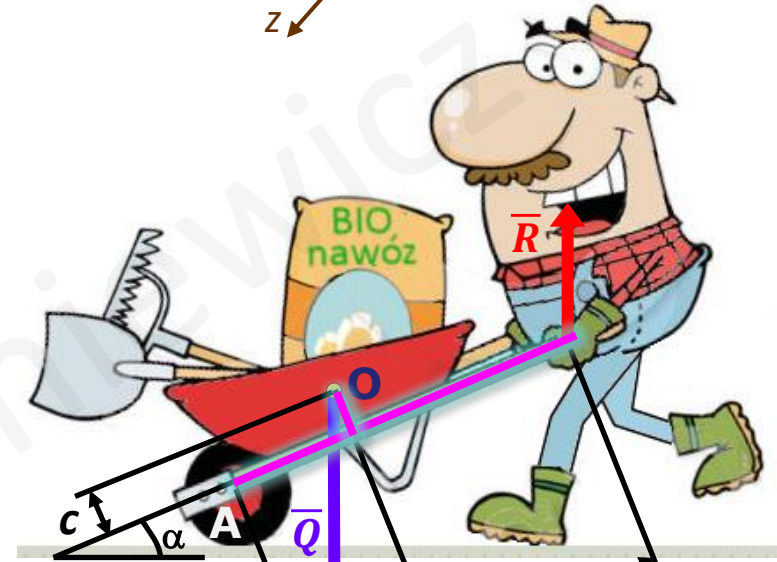
$$a' = \frac{a}{\cos \alpha} - (c + a \cdot \tan \alpha) \cdot \sin \alpha$$

$$a' = \frac{a}{\cos \alpha} - a \frac{\sin^2 \alpha}{\cos \alpha} - c \cdot \sin \alpha \Rightarrow a' = \frac{a}{\cos \alpha} (1 - \sin^2 \alpha) - c \cdot \sin \alpha$$

$$a' = a \cos \alpha - c \cdot \sin \alpha$$

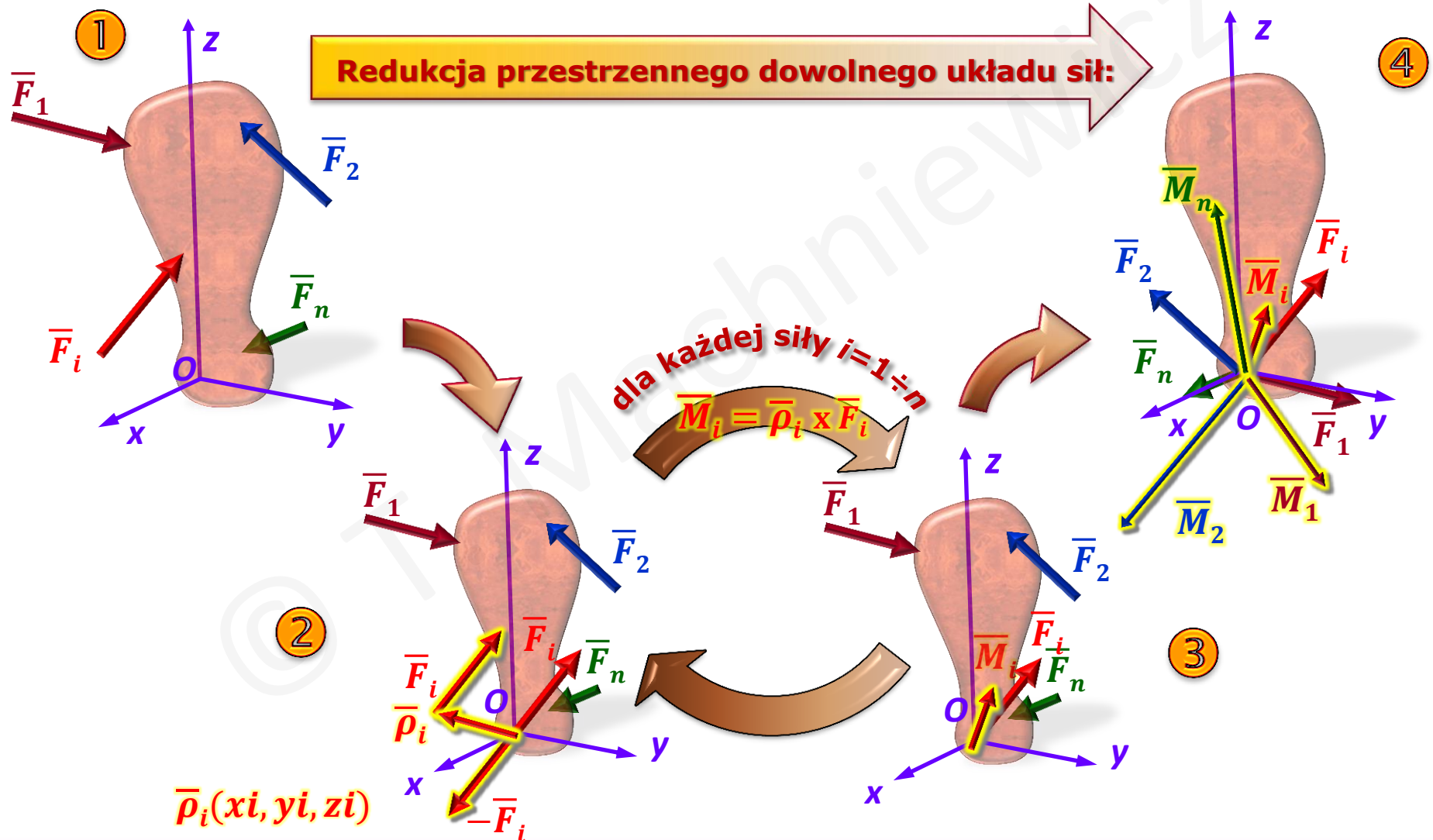
$$-Q \cdot (a \cdot \cos \alpha - c \cdot \sin \alpha) + R \cdot (a + b) \cdot \cos \alpha = 0$$

$$\Rightarrow Q = \frac{R \cdot \cos \alpha \cdot (a + b)}{a \cdot \cos \alpha - c \cdot \sin \alpha} = 1356.6 \text{ N}$$

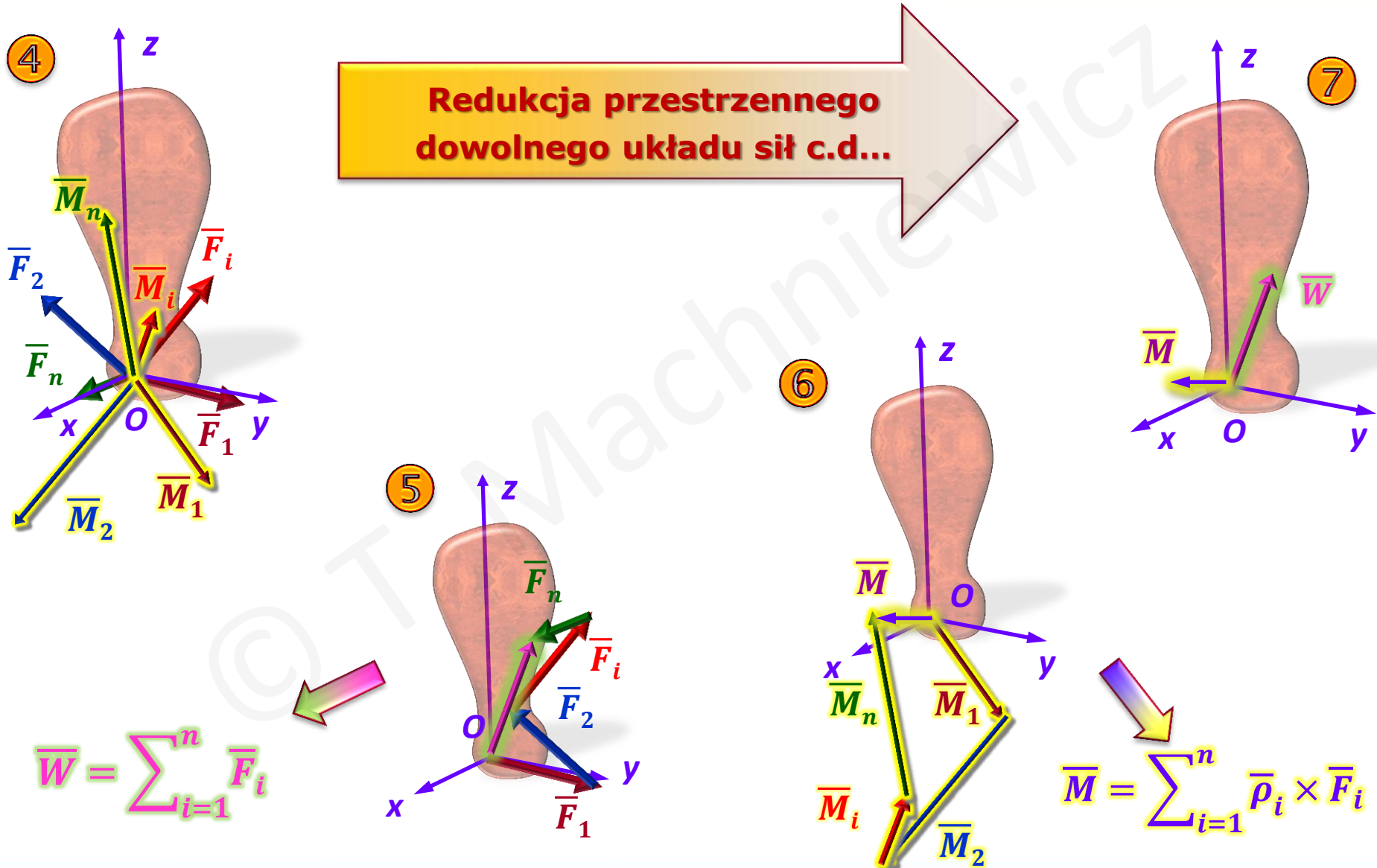
3.2. Przestrzenny dowolny układ sił - redukcja

Przestrzenny dowolny układ sił – układ sił nie leżących w jednej płaszczyźnie

3.2. Przestrzenny dowolny układ sił - redukcja

3.2. Przestrzenny dowolny układ sił - redukcja

Redukcja przestrzennego dowolnego układu sił - opis:

- ① Ciało sztywne obciążone jest dowolnym układem n sił $\bar{F}_i$ (F_{ix} , F_{iy} , F_{iz}) zaczepionych odpowiednio w punktach (x_i, y_i, z_i)
- ② Dla każdej z sił $\bar{F}_i$ przykładamy w początku układu współrzędnych (tj. biegunie redukcji „O”) dwójkę zerową utworzoną z sił $\bar{F}_i$ i $-\bar{F}_i$. Otrzymujemy w ten sposób siłę $\bar{F}_i$ przyłożoną w biegunie redukcji oraz parę sił utworzoną z siły $-\bar{F}_i$ oraz oryginalnie przyłożonej siły $\bar{F}_i$ działającej względem bieguna na ramieniu $\bar{\rho}_i(x_i, y_i, z_i)$.
- ③ Parę sił zastępujemy zaczepionym w biegunie „O” wektorem momentu $\bar{M}_i = \bar{\rho}_i \times \bar{F}_i$
- ④ W rezultacie otrzymujemy pęk n sił $\bar{F}_i$ (F_{ix} , F_{iy} , F_{iz}) zaczepionych w biegunie redukcji oraz pęk momentów sił $\bar{M}_i$
- ⑤ n sił $\bar{F}_i$ zastępujemy **wektorem głównym**: $\bar{W} = \sum_{i=1}^n \bar{F}_i$
- ⑥ n wektorów momentów $\bar{M}_i$ zastępujemy **momentem głównym**: $\bar{M} = \sum_{i=1}^n \bar{\rho}_i \times \bar{F}_i$
- ⑦ W ten sposób przestrzenny dowolny układ sił zredukowano do działania jednej siły wypadkowej (**wektora głównego**) i jednego wypadkowego wektora momentu sił (**momentu głównego**)

3.2. Przestrzenny dowolny układ sił - redukcja

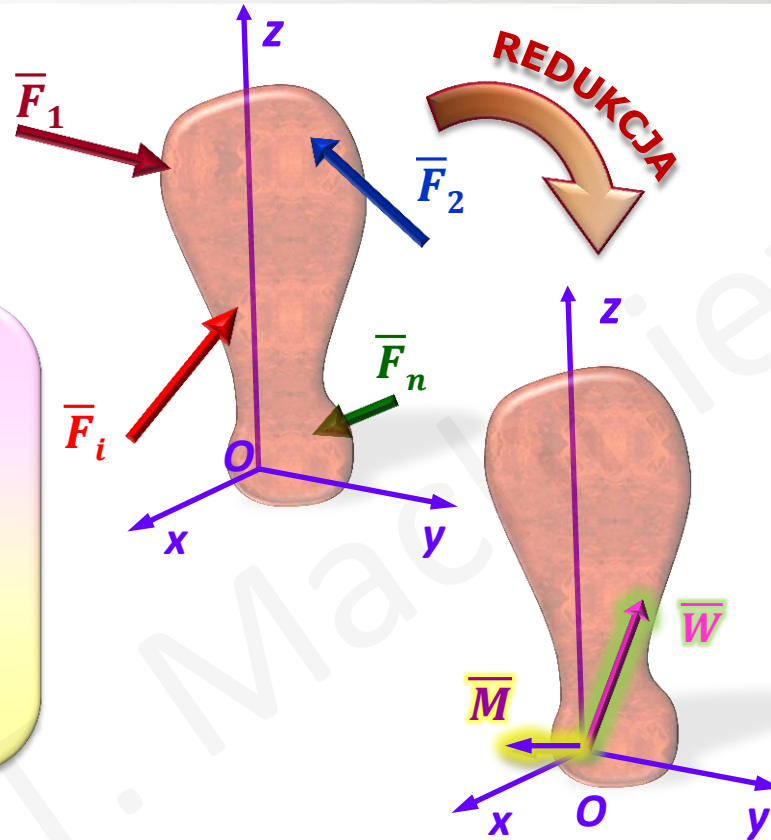
$$\bar{W} = \sum_{i=1}^n \bar{F}_i$$

$$\bar{W}(W_x, W_y, W_z)$$

$$W_x = \sum_{i=1}^n F_{ix}$$

$$W_y = \sum_{i=1}^n F_{iy}$$

$$W_z = \sum_{i=1}^n F_{iz}$$

$$\bar{M} = \sum_{i=1}^n M_i$$

$$\bar{M}(M_x, M_y, M_z)$$

$$M_x = \sum_{i=1}^n M_{ix}$$

$$M_y = \sum_{i=1}^n M_{iy}$$

$$M_z = \sum_{i=1}^n M_{iz}$$

$$\bar{M}_i(\bar{F}_i) = \begin{vmatrix} \bar{i} & \bar{j} & \bar{k} \\ x_i & y_i & z_i \\ F_{ix} & F_{iy} & F_{iz} \end{vmatrix}$$

$$\begin{cases} M_{ix} = F_{iz} y_i - F_{iy} z_i \\ M_{iy} = F_{ix} z_i - F_{iz} x_i \\ M_{iz} = F_{iy} x_i - F_{ix} y_i \end{cases}$$

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – warunki równowagi

Warunki równowagi:

a) w zapisie wektorowym:

$$\bar{W} = \sum_{i=1}^n \bar{F}_i = 0$$

$$\bar{M}_O = \sum_{i=1}^n \bar{M}_i = 0$$

b) w ujęciu analitycznym:

$$W_x = \sum_{i=1}^n F_{ix} = 0$$

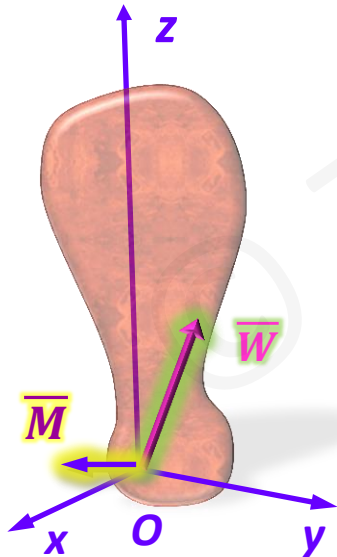
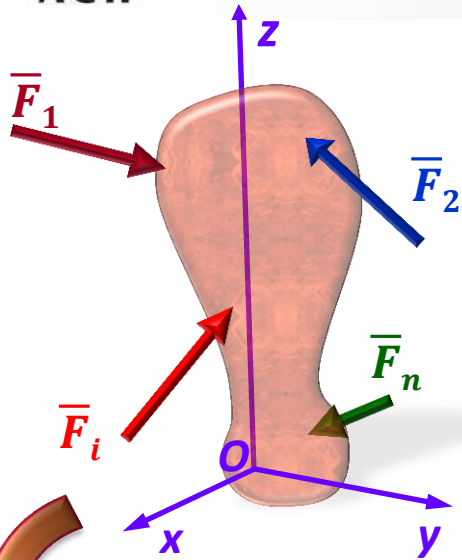
$$M_x = \sum_{i=1}^n M_{ix} = 0$$

$$W_y = \sum_{i=1}^n F_{iy} = 0$$

$$M_y = \sum_{i=1}^n M_{iy} = 0$$

$$W_z = \sum_{i=1}^n F_{iz} = 0$$

$$M_z = \sum_{i=1}^n M_{iz} = 0$$

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – równowaga

Przykład 3.3:

Określić poziomą siłę P przyłożoną do dźwigni walca CD oraz reakcje w łożyskach A i B , gdy podnoszony ciężar $Q=500$ N, ciężar bębna wynosi $G=200$ N, jego promień $r=10$ cm, $a=25$ cm, $b=35$ cm, $c=15$ cm, $|CD|=l=50$ cm.

Dane:
 $Q=500$ N, $G=200$ N, $r=10$ cm, $a=25$ cm,
 $b=35$ cm, $c=15$ cm, $|CD|=l=50$ cm, $\alpha=60^\circ$

Szukane:
 $P=?$, $R_A=?$, $R_B=?$

$$\sum_{i=1}^n F_{ix} = 0 \Rightarrow R_{Ax} - R_{Bx} + P \sin \alpha = 0$$

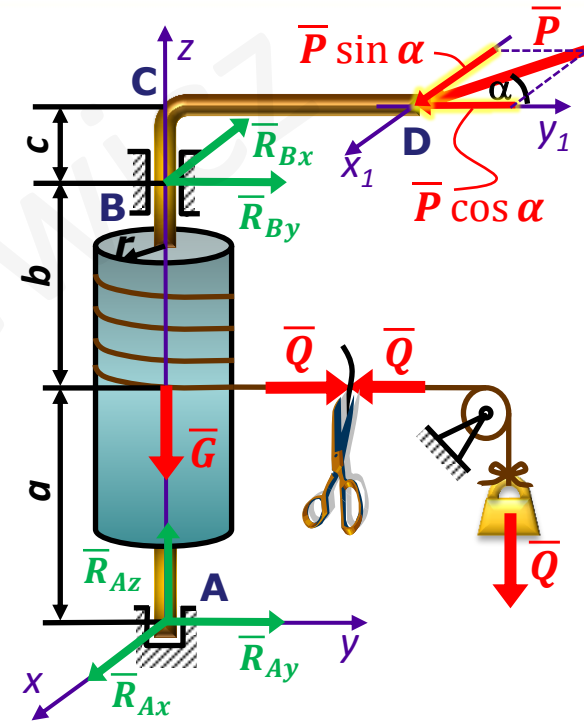
$$\sum_{i=1}^n F_{iy} = 0 \Rightarrow R_{Ay} + R_{By} - P \cos \alpha + Q = 0$$

$$\sum_{i=1}^n F_{iz} = 0 \Rightarrow R_{Az} - G = 0$$

$$\sum_{i=1}^n M_{ix} = 0 \Rightarrow -Qa - R_{By}(a+b) + P \cos \alpha (a+b+c) = 0$$

$$\sum_{i=1}^n M_{iy} = 0 \Rightarrow -R_{Bx}(a+b) + P \sin \alpha (a+b+c) = 0$$

$$\sum_{i=1}^n M_{iz} = 0 \Rightarrow Q \cdot r - P \sin \alpha \cdot l = 0$$

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – równowaga

Przykład 3.3:

Dane:

$Q=500 \text{ N}$, $G=200 \text{ N}$, $r=10 \text{ cm}$, $a=25 \text{ cm}$,
 $b=35 \text{ cm}$, $c=15 \text{ cm}$, $|CD|=l=50 \text{ cm}$, $\alpha=30^\circ$

Szukane:

$P=?$, $R_A=?$, $R_B=?$

$$\sum_{i=1}^n F_{ix} = 0 \Rightarrow R_{Ax} - R_{Bx} + P \sin \alpha = 0$$

$$\Rightarrow R_{Ax} = -P \sin \alpha + R_{Bx} = 25 \text{ N}$$

$$\sum_{i=1}^n F_{iy} = 0 \Rightarrow R_{Ay} + R_{By} - P \cos \alpha + Q = 0$$

$$\Rightarrow R_{Ay} = P \cos \alpha - Q - R_{By} = -334.96 \text{ N} \Rightarrow$$

$$\sum_{i=1}^n F_{iz} = 0 \Rightarrow R_{Az} - G = 0 \Rightarrow R_{Az} = G = 200 \text{ N}$$

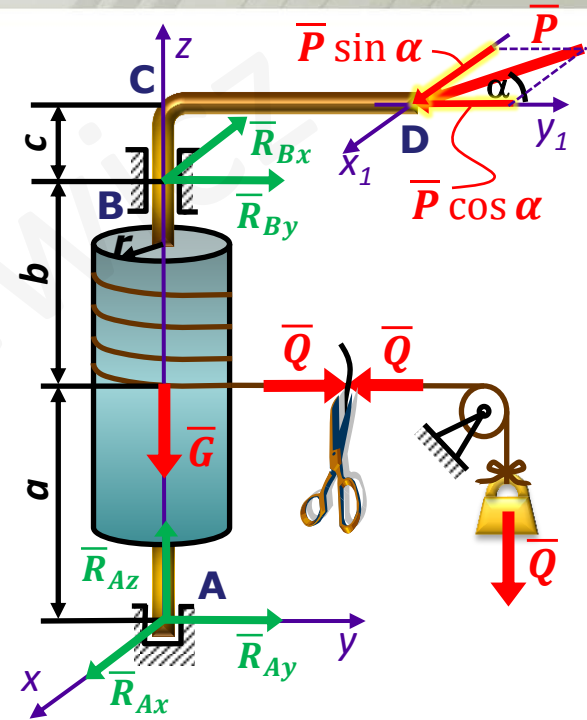
$$\sum_{i=1}^n M_{ix} = 0 \Rightarrow -Qa - R_{By}(a+b) + P \cos \alpha (a+b+c) = 0$$

$$\Rightarrow R_{By} = \frac{P \cos \alpha (a+b+c) - Qa}{a+b} = \frac{200 \cdot 0.866 \cdot (25+35+15) - 500 \cdot 25}{25+35} = 8.17 \text{ N}$$

$$\sum_{i=1}^n M_{iy} = 0 \Rightarrow -R_{Bx}(a+b) + P \sin \alpha (a+b+c) = 0 \Rightarrow R_{Bx} = \frac{P \sin \alpha (a+b+c)}{a+b} = 125 \text{ N}$$

$$\sum_{i=1}^n M_{iz} = 0 \Rightarrow Q \cdot r - P \sin \alpha \cdot l = 0 \Rightarrow P = \frac{Q \cdot r}{\sin \alpha \cdot l} = \frac{500 \cdot 10}{0.5 \cdot 50} = 200 \text{ N}$$

Zwrot $\bar{R}_{Ay}$
 przeciwny do
 założonego

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – równowaga

Przykład 3.3:

Dane:

$Q=500\text{ N}$, $G=200\text{ N}$, $r=10\text{ cm}$, $a=25\text{ cm}$,
 $b=35\text{ cm}$, $c=15\text{ cm}$, $|CD|=l=50\text{ cm}$, $\alpha=30^\circ$

Szukane:

$P=?$, $R_A=?$, $R_B=?$

$$R_{Ax} = 25\text{ N}$$

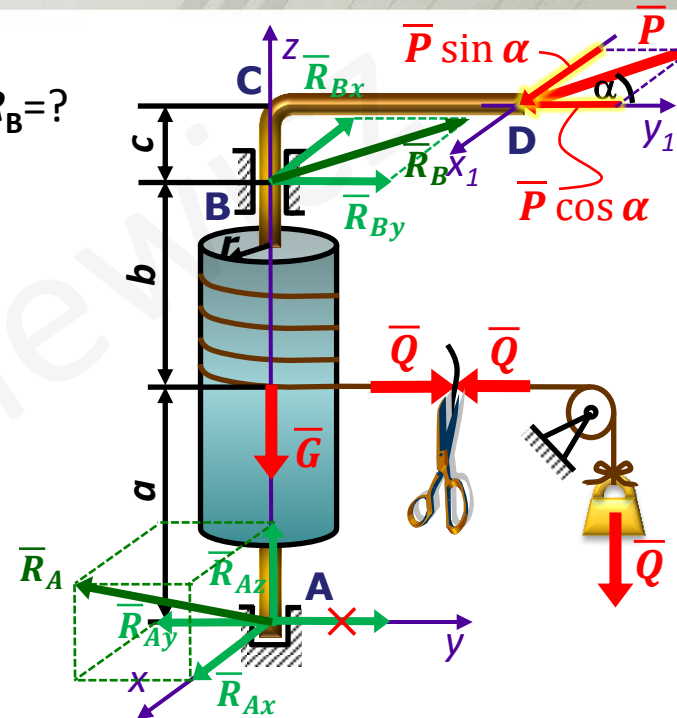
$$R_{Ay} = -334.96\text{ N}$$

Zwrot $\bar{R}_{Ay}$ przeciwny do założonego

$$R_{Az} = 200\text{ N}$$

$$R_{Bx} = 125\text{ N}$$

$$R_{By} = 8.17\text{ N}$$

$$R_A = \sqrt{R_{Ax}^2 + R_{Ay}^2 + R_{Az}^2} = \sqrt{25^2 + 334.96^2 + 200^2} = 390.92\text{ N}$$

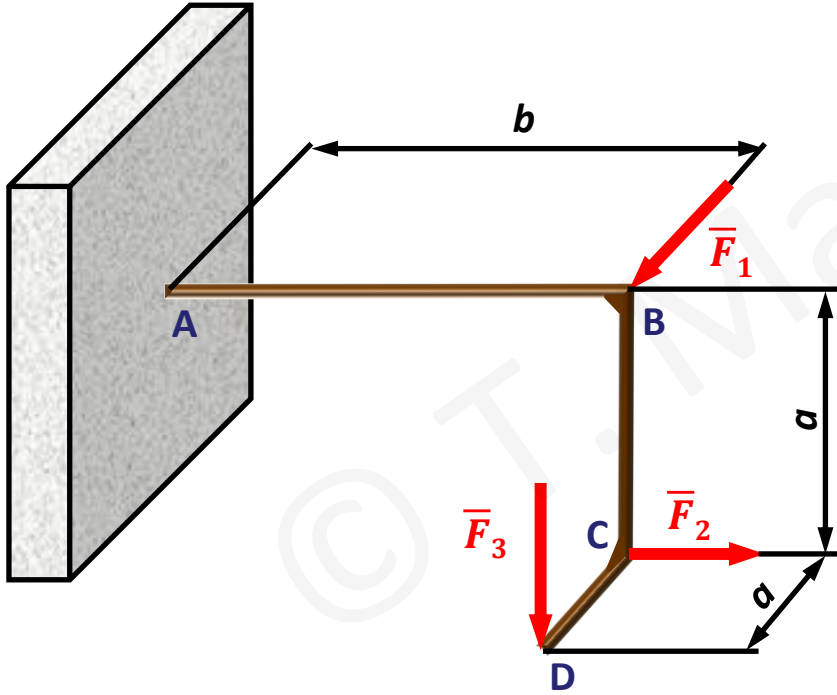
$$R_B = \sqrt{R_{Bx}^2 + R_{Bz}^2} = \sqrt{125^2 + 8.17^2} = 125.26\text{ N}$$

Przykład 3.4:

Ramę jak na rysunku utwierdzoną w punkcie A obciążono siłami: $\vec{F}_1, \vec{F}_2, \vec{F}_3$.
 Wyznaczyć reakcje w utwierdzeniu.

Dane: $F_1=100 \text{ N}, F_2=200 \text{ N}, F_3=400 \text{ N}, a=1 \text{ m}, b=2 \text{ m},$

szukane: $\vec{R}_A (R_{Ax}, R_{Ay}, R_{Az}), \vec{M}_U (M_{Ux}, M_{Uy}, M_{Uz})$

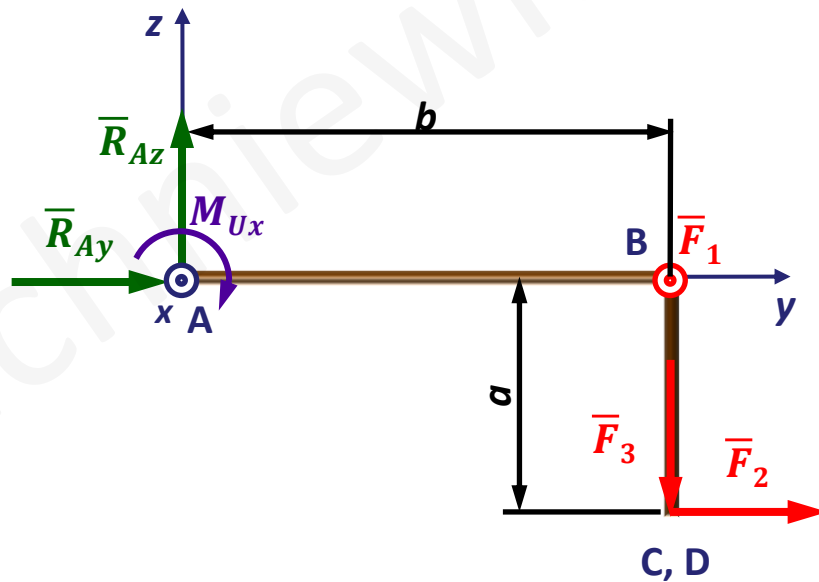
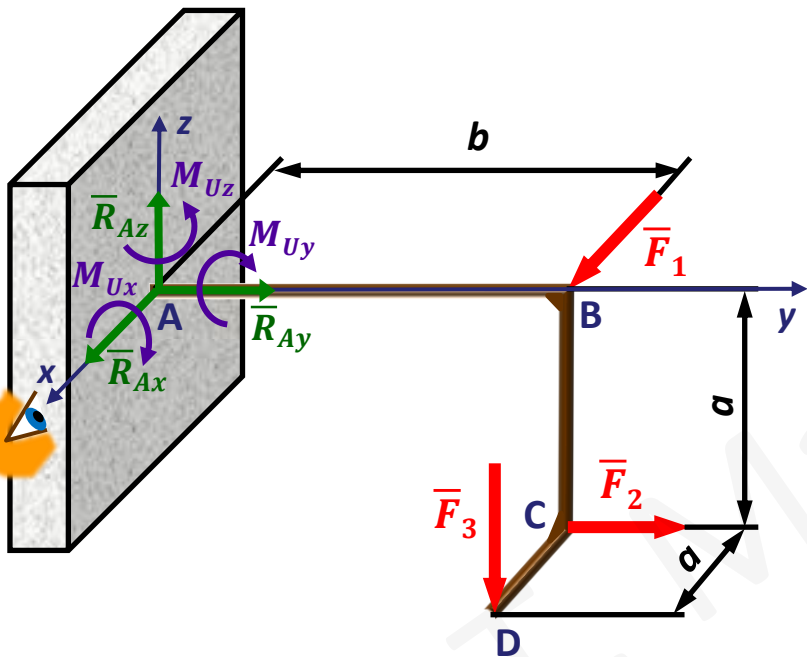

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – równowaga

Przykład 3.4:

Dane: $F_1=100$ N, $F_2=200$ N, $F_3=400$ N, $a=1$ m, $b=2$ m,

szukane: $\bar{R}_A (R_{Ax}, R_{Ay}, R_{Az}), \bar{M}_U (M_{Ux}, M_{Uy}, M_{Uz})$

$$1) \sum_{i=1}^n F_{ix} = 0 \Rightarrow R_{Ax} + F_1 = 0$$

$$2) \sum_{i=1}^n F_{iy} = 0 \Rightarrow R_{Ay} + F_2 = 0$$

$$3) \sum_{i=1}^n F_{iz} = 0 \Rightarrow R_{Az} - F_3 = 0$$

$$4) \sum_{i=1}^n M_{ix} = 0 \Rightarrow -M_{Ux} + F_2 a - F_3 b = 0$$

$$5) \sum_{i=1}^n M_{iy} = 0$$

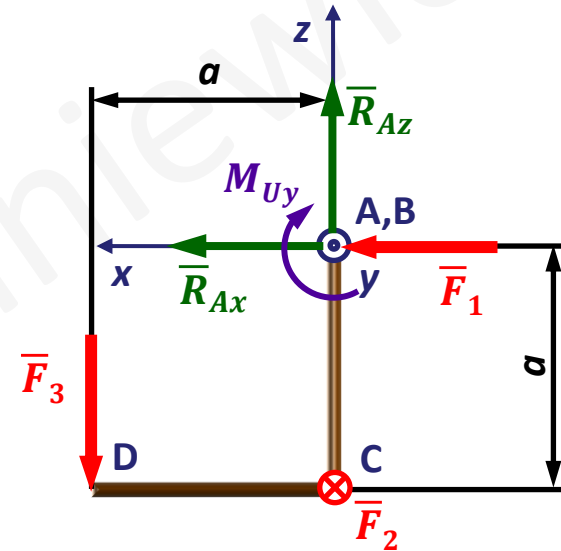
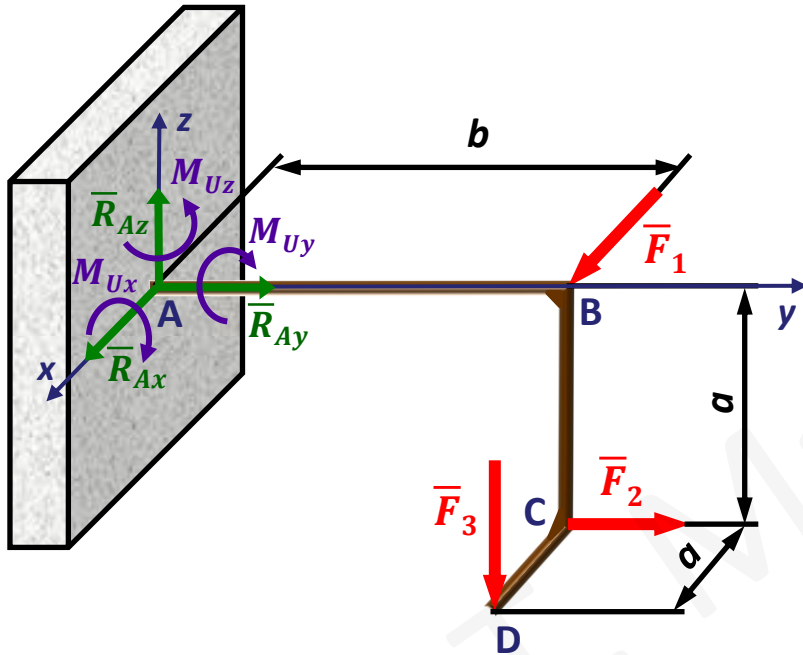
$$6) \sum_{i=1}^n M_{iz} = 0$$

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – równowaga

Przykład 3.4:

Dane: $F_1=100$ N, $F_2=200$ N, $F_3=400$ N, $a=1$ m, $b=2$ m,

szukane: $\bar{R}_A (R_{Ax}, R_{Ay}, R_{Az}), \bar{M}_U (M_{Ux}, M_{Uy}, M_{Uz})$

$$1) \sum_{i=1}^n F_{ix} = 0 \Rightarrow R_{Ax} + F_1 = 0$$

$$2) \sum_{i=1}^n F_{iy} = 0 \Rightarrow R_{Ay} + F_2 = 0$$

$$3) \sum_{i=1}^n F_{iz} = 0 \Rightarrow R_{Az} - F_3 = 0$$

$$4) \sum_{i=1}^n M_{ix} = 0 \Rightarrow -M_{Ux} + F_2 a - F_3 b = 0$$

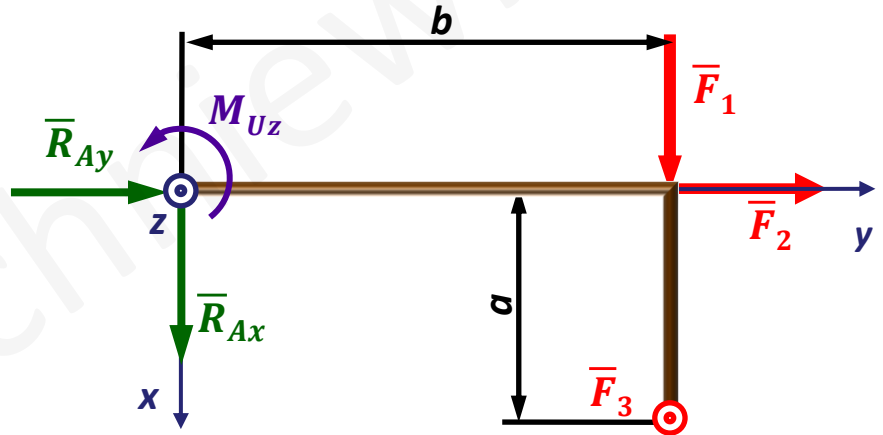
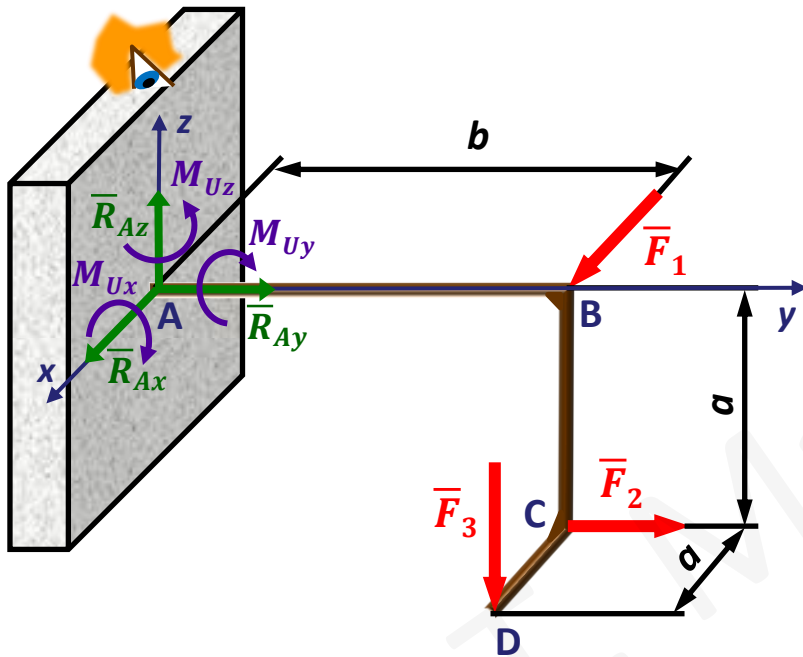
$$5) \sum_{i=1}^n M_{iy} = 0 \Rightarrow -M_{Uy} + F_3 a = 0$$

$$6) \sum_{i=1}^n M_{iz} = 0$$

Przykład 3.4:

Dane: $F_1=100$ N, $F_2=200$ N, $F_3=400$ N, $a=1$ m, $b=2$ m,

szukane: $\bar{R}_A (R_{Ax}, R_{Ay}, R_{Az}), \bar{M}_U (M_{Ux}, M_{Uy}, M_{Uz})$

$$1) \sum_{i=1}^n F_{ix} = 0 \Rightarrow R_{Ax} + F_1 = 0$$

$$2) \sum_{i=1}^n F_{iy} = 0 \Rightarrow R_{Ay} + F_2 = 0$$

$$3) \sum_{i=1}^n F_{iz} = 0 \Rightarrow R_{Az} - F_3 = 0$$

$$4) \sum_{i=1}^n M_{ix} = 0 \Rightarrow -M_{Ux} + F_2 a - F_3 b = 0$$

$$5) \sum_{i=1}^n M_{iy} = 0 \Rightarrow -M_{Uy} + F_3 a = 0$$

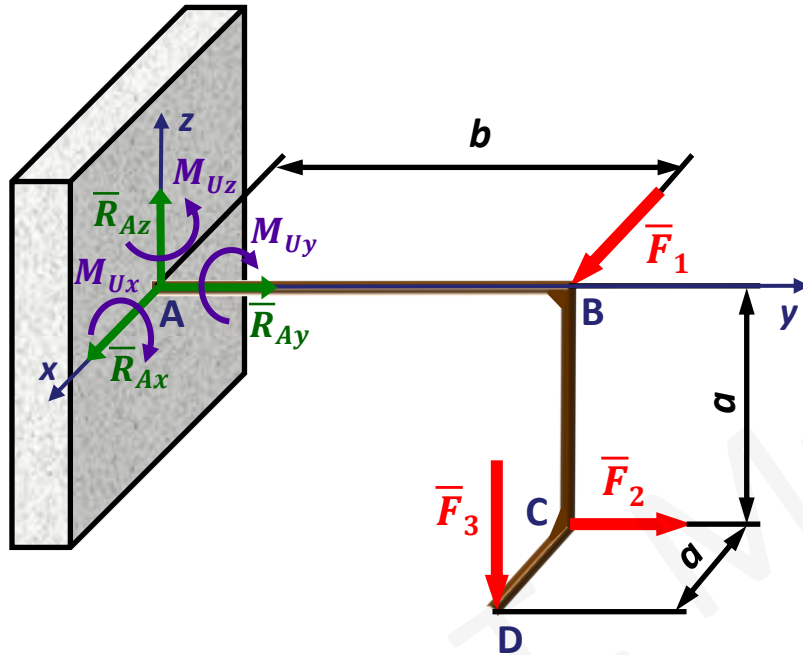
$$6) \sum_{i=1}^n M_{iz} = 0 \Rightarrow M_{Uz} - F_1 b = 0$$

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – równowaga

Przykład 3.4:

Dane: $F_1=100$ N, $F_2=200$ N, $F_3=400$ N, $a=1$ m, $b=2$ m,

szukane: $\bar{R}_A (R_{Ax}, R_{Ay}, R_{Az}), \bar{M}_U (M_{Ux}, M_{Uy}, M_{Uz})$

$$1) \sum_{i=1}^n F_{ix} = 0 \Rightarrow R_{Ax} + F_1 = 0$$

$$2) \sum_{i=1}^n F_{iy} = 0 \Rightarrow R_{Ay} + F_2 = 0$$

$$3) \sum_{i=1}^n F_{iz} = 0 \Rightarrow R_{Az} - F_3 = 0$$

$$4) \sum_{i=1}^n M_{ix} = 0 \Rightarrow -M_{Ux} + F_2 a - F_3 b = 0$$

$$5) \sum_{i=1}^n M_{iy} = 0 \Rightarrow -M_{Uy} + F_3 a = 0$$

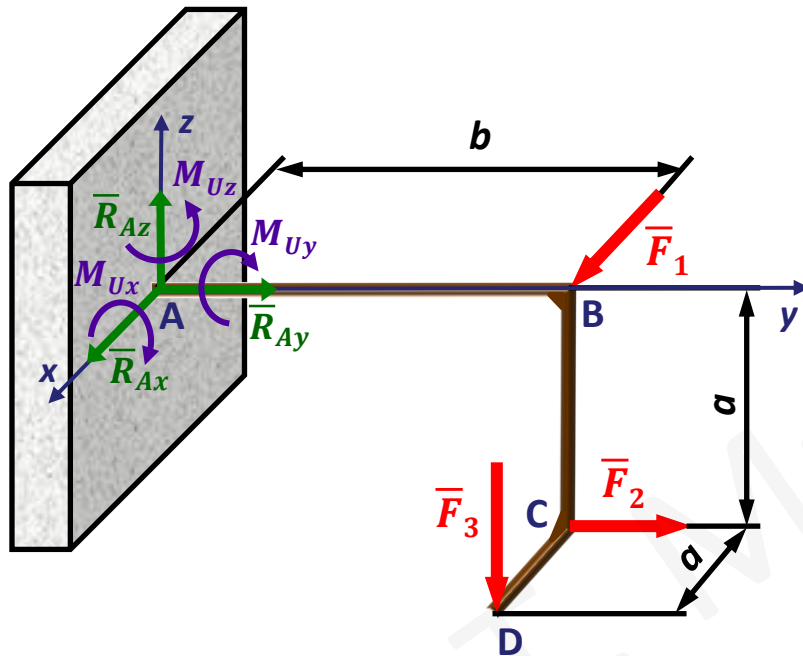
$$6) \sum_{i=1}^n M_{iz} = 0 \Rightarrow M_{Uz} - F_1 b = 0$$

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – równowaga

Przykład 3.4:

Dane: $F_1=100 \text{ N}$, $F_2=200 \text{ N}$, $F_3=400 \text{ N}$, $a=1 \text{ m}$, $b=2 \text{ m}$,

szukane: $\bar{R}_A (R_{Ax}, R_{Ay}, R_{Az})$, $\bar{M}_U (M_{Ux}, M_{Uy}, M_{Uz})$

$$1) \sum_{i=1}^n F_{ix} = 0 \Rightarrow R_{Ax} + F_1 = 0$$

$$2) \sum_{i=1}^n F_{iy} = 0 \Rightarrow R_{Ay} + F_2 = 0$$

$$3) \sum_{i=1}^n F_{iz} = 0 \Rightarrow R_{Az} - F_3 = 0$$

$$4) \sum_{i=1}^n M_{ix} = 0 \Rightarrow -M_{Ux} + F_2 a - F_3 b = 0$$

$$5) \sum_{i=1}^n M_{iy} = 0 \Rightarrow -M_{Uy} + F_3 a = 0$$

$$6) \sum_{i=1}^n M_{iz} = 0 \Rightarrow M_{Uz} - F_1 b = 0$$

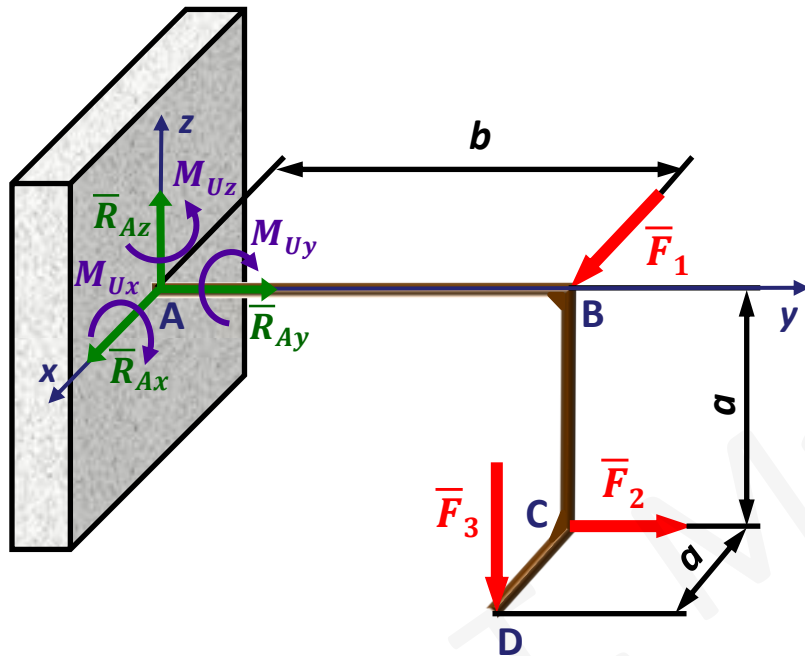
$$1) \Rightarrow R_{Ax} = -F_1 = -200 \text{ N}$$

Zwrot siły R_{Ax} jest przeciwny do założonego

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – równowaga

Przykład 3.4:

Dane: $F_1=100\text{ N}$, $F_2=200\text{ N}$, $F_3=400\text{ N}$, $a=1\text{ m}$, $b=2\text{ m}$,

szukane: $\bar{R}_A (R_{Ax}, R_{Ay}, R_{Az}), \bar{M}_U (M_{Ux}, M_{Uy}, M_{Uz})$

$$2) \sum_{i=1}^n F_{iy} = 0 \Rightarrow R_{Ay} + F_2 = 0$$

$$3) \sum_{i=1}^n F_{iz} = 0 \Rightarrow R_{Az} - F_3 = 0$$

$$4) \sum_{i=1}^n M_{ix} = 0 \Rightarrow -M_{Ux} + F_2 a - F_3 b = 0$$

$$5) \sum_{i=1}^n M_{iy} = 0 \Rightarrow -M_{Uy} + F_3 a = 0$$

$$6) \sum_{i=1}^n M_{iz} = 0 \Rightarrow M_{Uz} - F_1 b = 0$$

$$1) \Rightarrow R_{Ax} = -100\text{ N}$$

$$2) \Rightarrow R_{Ay} = -F_2 = -200\text{ N}$$

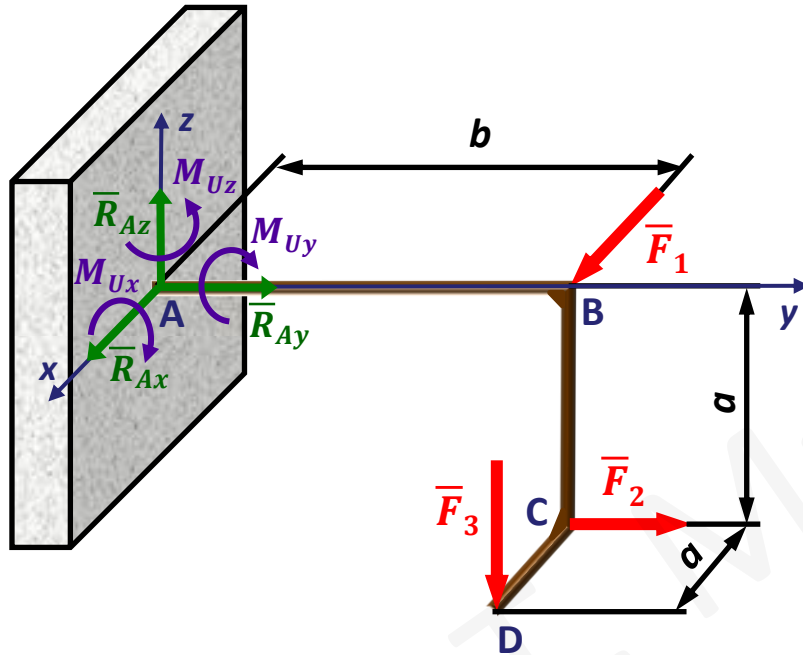
Zwrot siły R_{Ay} jest przeciwny do założonego

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – równowaga

Przykład 3.4:

Dane: $F_1=100\text{ N}$, $F_2=200\text{ N}$, $F_3=400\text{ N}$, $a=1\text{ m}$, $b=2\text{ m}$,

szukane: $\bar{R}_A (R_{Ax}, R_{Ay}, R_{Az}), \bar{M}_U (M_{Ux}, M_{Uy}, M_{Uz})$

$$3) \sum_{i=1}^n F_{iz} = 0 \Rightarrow R_{Az} - F_3 = 0$$

$$4) \sum_{i=1}^n M_{ix} = 0 \Rightarrow -M_{Ux} + F_2 a - F_3 b = 0$$

$$5) \sum_{i=1}^n M_{iy} = 0 \Rightarrow -M_{Uy} + F_3 a = 0$$

$$6) \sum_{i=1}^n M_{iz} = 0 \Rightarrow M_{Uz} - F_1 b = 0$$

$$1) \Rightarrow R_{Ax} = -100\text{ N}$$

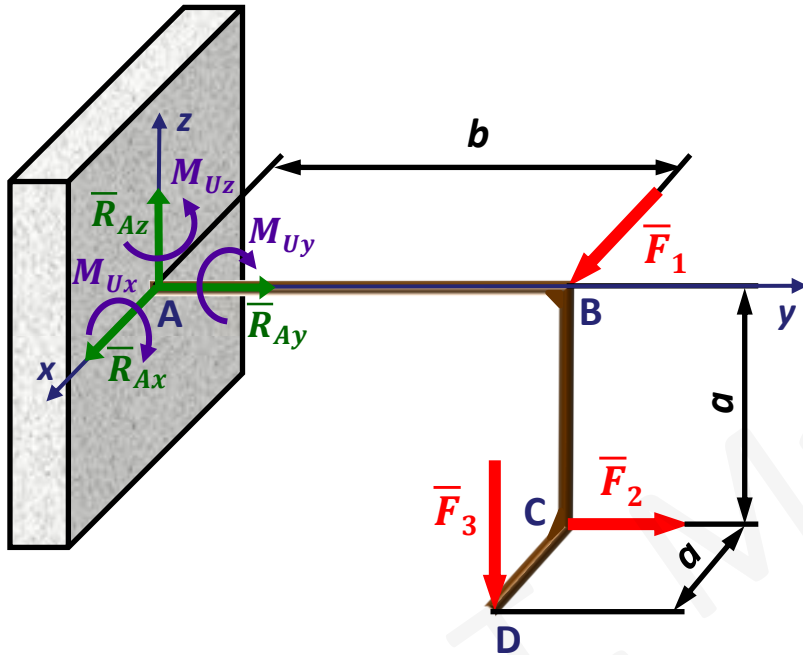
$$2) \Rightarrow R_{Ay} = -200\text{ N}$$

$$3) \Rightarrow R_{Az} = F_3 = 400\text{ N}$$

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – równowaga

Przykład 3.4:

Dane: $F_1=100$ N, $F_2=200$ N, $F_3=400$ N, $a=1$ m, $b=2$ m,

szukane: $\bar{R}_A (R_{Ax}, R_{Ay}, R_{Az}), \bar{M}_U (M_{Ux}, M_{Uy}, M_{Uz})$

$$4) \sum_{i=1}^n M_{ix} = 0 \Rightarrow -M_{Ux} + F_2 a - F_3 b = 0$$

$$5) \sum_{i=1}^n M_{iy} = 0 \Rightarrow -M_{Uy} + F_3 a = 0$$

$$6) \sum_{i=1}^n M_{iz} = 0 \Rightarrow M_{Uz} - F_1 b = 0$$

$$1) \Rightarrow R_{Ax} = -100 \text{ N}$$

$$2) \Rightarrow R_{Ay} = -200 \text{ N}$$

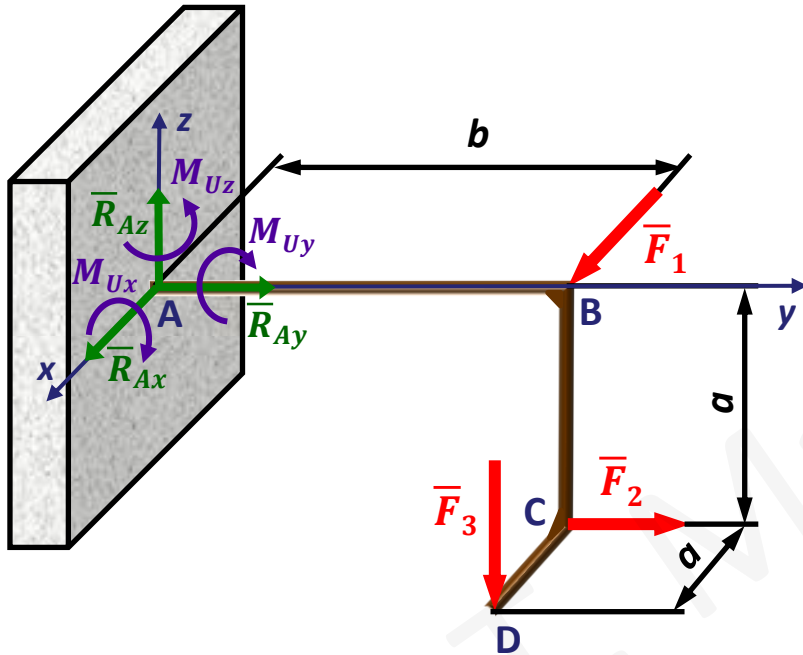
$$3) \Rightarrow R_{Az} = 400 \text{ N}$$

$$4) \Rightarrow M_{Ux} = F_2 a - F_3 b = -600 \text{ Nm}$$

Kierunek obrotu momentu M_{Ux} jest przeciwny do założonego

Przykład 3.4:

Dane: $F_1=100\text{ N}$, $F_2=200\text{ N}$, $F_3=400\text{ N}$, $a=1\text{ m}$, $b=2\text{ m}$,

szukane: $\bar{R}_A (R_{Ax}, R_{Ay}, R_{Az}), \bar{M}_U (M_{Ux}, M_{Uy}, M_{Uz})$

$$5) \sum_{i=1}^n M_{iy} = 0 \Rightarrow -M_{Uy} + F_3 a = 0$$

$$6) \sum_{i=1}^n M_{iz} = 0 \Rightarrow M_{Uz} - F_1 b = 0$$

$$1) \Rightarrow R_{Ax} = -100\text{ N}$$

$$2) \Rightarrow R_{Ay} = -200\text{ N}$$

$$3) \Rightarrow R_{Az} = 400\text{ N}$$

$$4) \Rightarrow M_{Ux} = -600\text{ Nm}$$

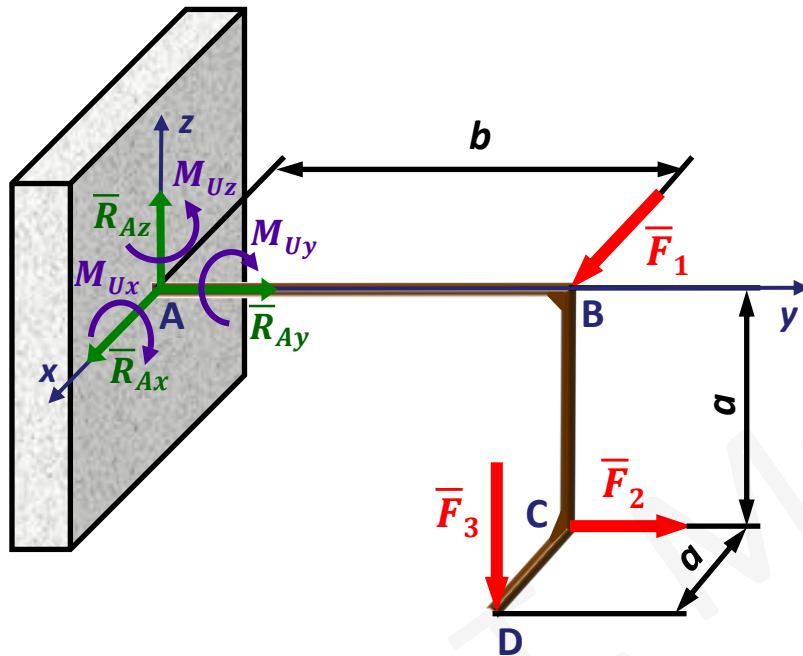
$$5) \Rightarrow M_{Uy} = F_3 a = 400\text{ Nm}$$

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – równowaga

Przykład 3.4:

Dane: $F_1=100\text{ N}$, $F_2=200\text{ N}$, $F_3=400\text{ N}$, $a=1\text{ m}$, $b=2\text{ m}$,

szukane: $\bar{R}_A (R_{Ax}, R_{Ay}, R_{Az})$, $\bar{M}_U (M_{Ux}, M_{Uy}, M_{Uz})$

$$6) \sum_{i=1}^n M_{iz} = 0 \Rightarrow M_{Uz} - F_1 b = 0$$

$$1) \Rightarrow R_{Ax} = -100\text{ N}$$

$$2) \Rightarrow R_{Ay} = -200\text{ N}$$

$$3) \Rightarrow R_{Az} = 400\text{ N}$$

$$4) \Rightarrow M_{Ux} = -600\text{ Nm}$$

$$5) \Rightarrow M_{Uy} = 400\text{ Nm}$$

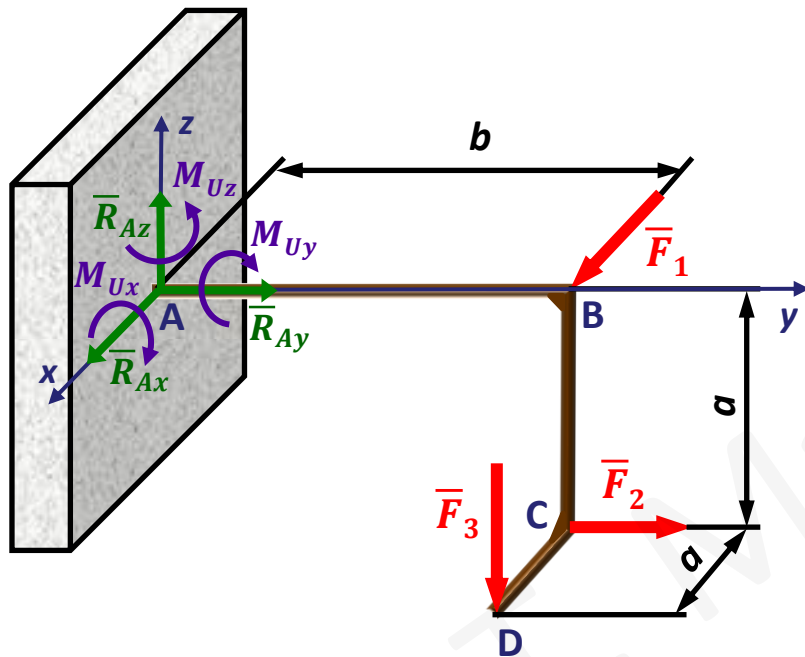
$$6) \Rightarrow M_{Uz} = F_1 b = 200\text{ Nm}$$

3.3. Przestrzenny dowolny układ sił – równowaga

Przykład 3.4:

Dane: $F_1=100\text{ N}$, $F_2=200\text{ N}$, $F_3=400\text{ N}$, $a=1\text{ m}$, $b=2\text{ m}$,

szukane: $\bar{R}_A (R_{Ax}, R_{Ay}, R_{Az}), \bar{M}_U (M_{Ux}, M_{Uy}, M_{Uz})$

$$R_{Ax} = -100\text{ N}$$

$$M_{Ux} = -600\text{ Nm}$$

$$R_{Ay} = -200\text{ N}$$

$$M_{Uy} = 400\text{ Nm}$$

$$R_{Az} = 400\text{ N}$$

$$M_{Uz} = 200\text{ Nm}$$

$$R_A = \sqrt{R_{Ax}^2 + R_{Ay}^2 + R_{Az}^2} = \sqrt{100^2 + 200^2 + 400^2} = 458.26\text{ N}$$

$$M_U = \sqrt{M_{Ux}^2 + M_{Uy}^2 + M_{Uz}^2} = \sqrt{600^2 + 400^2 + 200^2} = 748.33\text{ Nm}$$